

199

VYHLÁŠKA

Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky

zo 14. mája 2008,

ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností
vo vyhlásených zraniteľných oblastiach

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky podľa § 81 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov ustanovuje:

§ 1

Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach je súhrn opatrení súvisiacich s aplikáciou hnojív s obsahom dusíka počas kalendárneho roka v závislosti od podmienok hospodárenia na poľnohospodárskej pôde.

§ 2

(1) Poľnohospodárska pôda v zraniteľných oblastiach¹⁾ je zaradená v registri produkčných blokov Identifikačného systému poľnohospodárskych parciel do troch skupín s rôznym stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka a spôsobom hospodárenia. Nízky stupeň, stredný stupeň alebo vysoký stupeň obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka a spôsobu hospodárenia je určený podľa stavu ohrozenia kvality podzemných vôd dusičnanmi v závislosti od vlastností poľnohospodárskej pôdy, horninového prostredia, hladinového režimu podzemných vôd a ich vodohospodárskeho významu.

(2) Svahy poľnohospodárskej pôdy so sklonom nad 12° sa nesmú využívať ako orná pôda. Na svahoch poľnohospodárskej pôdy so sklonom nad 7° využívaných ako orná pôda sa musí vykonávať protierózna ochrana.²⁾

(3) Odvodnené územia poľnohospodárskej pôdy s funkčným melioračným systémom sa musia obhospodarovať spôsobom, ktorý zodpovedá vysokému stupňu obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka.

(4) Pri obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy s vysokým stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka sa nesmú budovať nové odvodňovacie zariadenia.

(5) O obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach podľa stupňov obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka a spôsobe hospodárenia sa vedie evidencia.³⁾

§ 3

(1) Hnojivom s obsahom dusíka sa na účely tejto vyhlášky považuje každá látka obsahujúca organicky viazaný dusík alebo anorganicky viazaný dusík v kvapalnej forme alebo tuhej forme, ktorá sa používa na hnojenie pôdy a rastlín s cieľom zvýšiť úrodu pestovaných plodín, a to najmä

- a) anorganické tuhé a kvapalné dusíkaté hnojivá, jednozložkové alebo viaczložkové a pomaly pôsobiace priemyselné hnojivá s definovaným zložením a spôsobom pôsobenia a použitia,
- b) kvapalné hospodárske hnojivá, ktorými sú hnojivica, močovka a hnojovka,
- c) tuhé hospodárske hnojivo z chovov hospodárskych zvierat a hydiny s podstielkou, ktorým je maštalný hnoj,
- d) upravený čistiarenský kal a dnové sedimenty,⁴⁾
- e) komposty, organicko-minerálne hnojivá, substráty a zvyšky po fermentácii z bioplynových a bioetanolových staníc uvedené v prílohe č. 1.

(2) V zraniteľných oblastiach je zakázané aplikovať anorganické dusíkaté hnojivá a kvapalné hospodárske hnojivá s obsahom dusíka od 15. novembra do 15. februára, pričom skoré jarné prihnojenie ozimných plodín dusíkom v dávke do 60 kg·ha⁻¹ je povolené od 1. februára, ak nie sú obmedzujúce pôdne a klimatické podmienky, a to zamokrené alebo dočasne zamokrené pôdy súvislou vrstvou vody, poľnohospodárske pôdy zamrznuté do hĺbky 8 cm a viac alebo pôdy pokryté vrstvou snehu nad 5 cm bez ohľadu na kalendárne obmedzenia.

§ 4

(1) Kapacita skladovacích priestorov na maštalný hnoj a kapacita nádrží na kvapalné hospodárske hnojivá musia presahovať objem produkcie hospodárskych

¹⁾ § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 617/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

²⁾ Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z. z.

³⁾ Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení zákona č. 555/2004 Z. z.

⁴⁾ § 3 zákona č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

hnojív v čase, keď je ich aplikácia zakázaná, pričom v podmienkach s nízkym a stredným stupňom obmedzenia aplikácie dusíka má skladovacia kapacita hnojovice postačovať na štyri mesiace a močovky na tri mesiace. Pri vysokom stupni obmedzenia, ak podiel poľnohospodárskej pôdy presahuje polovicu výmery farmy, sa skladovacia kapacita predlžuje o jeden mesiac.

(2) Skladovacie priestory, hnojiská tuhých hospodárskych hnojív musia byť nepriepustné a vybavené zásobníkmi na hnojovku, ktorých kapacita sa vypočíta podľa prílohy č. 2. Skladovacie nádrže kvapalných hospodárskych hnojív musia byť vybavené bezpečnostným mechanizmom proti preplneniu a musia byť zabezpečené proti prítoku povrchových vôd alebo prítoku z iných zdrojov.

(3) Z maštali a výbehov hospodárskych zvierat a zo skladov hnojív a hospodárskych hnojív sa do ich okolia nesmú rozptyľovať ani vytekať žiadne škodlivé látky.

(4) Tuhé hospodárske hnojivá a kompost možno voľne skladovať na poľnohospodárskej pôde, ak nehrozí znečistenie povrchových vôd alebo podzemných vôd, najviac deväť mesiacov od prvej navážky hnoja, ktorá musí byť evidovaná v evidencii hnojív.³⁾ Ďalšie skladovanie na tom istom mieste je možné až po štyroch rokoch trvalého využívania. Skládka tuhého hospodárskeho hnojiva musí byť priebežne ošetrovaná a musí byť oboraná hlbokou brázdou.

(5) Voľne skladovať tuhé hospodárske hnojivá je zakázané na poľnohospodárskej pôde

- a) s vysokým stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka,
- b) trvalo zamokrenej,
- c) s vysokou hladinou podzemnej vody nad 0,6 m, a to aj dočasne,
- d) na svahu so sklonom nad 3°,
- e) v inundačnom území vodného toku,
- f) na území v okolí odkrytých podzemných vôd určenom orgánom štátnej vodnej správy.

§ 5

(1) Na svahoch poľnohospodárskej pôdy so sklonom nad 12° je zakázané aplikovať hnojivá s obsahom dusíka.

(2) Na svahoch ornej pôdy so sklonom nad 7° možno aplikovať hnojivá s obsahom dusíka len vtedy, ak sú bezodkladne zapravené do poľnohospodárskej pôdy, najneskôr do 24 hodín, alebo sú aplikované na list. Kvapalné hospodárske dusíkaté hnojivá je vhodné zapraviť do poľnohospodárskej pôdy hĺbkovo. Na svahoch trvalých trávnych porastov so sklonom nad 7° možno aplikovať dusík v dávke najviac 80 kg.ha⁻¹ za rok.

(3) Aplikácia vyzretého kompostovaného, najmä rozdrveného hnoja od oviec je povolená na povrch trávneho porastu plošným rozmetaním.

§ 6

(1) Hnojivá s obsahom dusíka treba aplikovať tak, aby sa hnojivo účinne zadržalo v pôde zaoraním tuhých

hospodárskych hnojív alebo inou aplikáciou kvapalných hospodárskych hnojív pod povrchom a udržiavaním rastlinného pokrytia. Dávky hnojív sa určujú cielene podľa potrieb jednotlivých plodín uvedených v prílohe č. 3 a podľa konkrétnych pôdnych podmienok, pričom sa zohľadňuje dynamika využiteľnosti živín podľa prílohy č. 4 a kvantifikácia sprístupňovania minerálneho dusíka z pôdnych zásob podľa prílohy č. 5.

(2) Priemerné množstvo dusíka aplikovaného vo forme maštalného hnoja a iných hospodárskych hnojív nesmie v podniku prevýšiť dávku dusíka 170 kg.ha⁻¹ poľnohospodárskej pôdy za rok v zraniteľnej oblasti. Exkrementy zvierat na pasienku sa započítavajú do tohto limitu. Do limitu sa nezapočítava dusík pozberových zvyškov rastlín alebo vedľajších produktov plodín, ak boli zaorané do poľnohospodárskej pôdy.

(3) Z bilancie dusíka celkovej produkcie hospodárskych hnojív v chovoch zvierat v podniku vypočítanej podľa prílohy č. 1 možno odpočítať straty dusíka v stajniach a pri skladovaní hnojív do 30 % v chovoch s podstielkou a do 10 % bez podstielky.

(4) Po aplikácii dusíka vo forme hospodárskych hnojív v najvyššej povolenej dávke možno na pokrytie potrieb náročných plodín vo vyrovnávacej dávke dusíka z anorganických hnojív aplikovať k príslušnej plodine najviac

- a) 120 kg.ha⁻¹ za rok na poľnohospodárskej pôde s nízkym stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka,
- b) 80 kg.ha⁻¹ za rok na poľnohospodárskej pôde so stredným stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka,
- c) 40 kg.ha⁻¹ za rok na poľnohospodárskej pôde s vysokým stupňom obmedzenia aplikácie hnojív s obsahom dusíka najskôr od 1. marca podľa prílohy č. 6.

(5) Jednorazová dávka anorganických hnojív podľa odseku 4 nesmie prevýšiť dávku dusíka 60 kg.ha⁻¹.

(6) Dávku tuhých hospodárskych hnojív možno zvýšiť pri zakladaní chmeľnice, vinice alebo ovocného sadu na úroveň 350 kg.ha⁻¹ pri nízkom stupni obmedzenia a 250 kg.ha⁻¹ pri strednom stupni obmedzenia hnojenia dusíkom.

(7) Dávky tuhých hospodárskych hnojív podľa odseku 6 nemožno aplikovať na svahoch viníc, ovocných sadov a chmeľníc so sklonom nad 7°, ak nebola vykonaná protierózna ochrana. Aplikácia dusíka je možná aj na svahoch s terénnou úpravou terasovaním.

(8) Hnojivá s obsahom dusíka je zakázané aplikovať v zónach 10 m od

- a) brehovej čiary vodného toku,
- b) zátopovej čiary vodnej nádrže,
- c) hranice ochranného pásma I. stupňa vodného zdroja.

(9) Plán aplikácie hnojív s obsahom dusíka sa vypracúva ako súčasť plánu hnojenia každoročne do 15. februára.

§ 7

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 392/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach.

§ 8

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2008.

Zdenka Kramplová v. r.

**Príloha č. 1
k vyhláske č. 199/2008 Z. z.**

**OBSAH ŽIVÍN V HOSPODÁRSKYCH HNOJIVÁCH, UPRAVENOM KALE A ORGANICKÝCH
A ORGANICKO-MINERÁLNYCH HNOJIVÁCH V kg.t⁻¹**

Hnojivo	Obsah živín v kg.t ⁻¹ hospodárskeho hnojiva, upraveného kalu a organického a organicko-minerálneho hnojiva		
	dusík (N)	fosfor (P)	draslík (K)
Maštalný hnoj	4,2	1,1	5
Hnojovica hovädzieho dobytká	3	0,7	4,2
Hnojovica ošípaných	5	1,3	1,9
Ovčí hnoj	7,6	3	7
Konský trus	5,8	2,8	5
Hydinový trus	10	2,4	4,2
Močovka a hnojovka	2,5	0	3,7
Upravený kal	6	3,5	0,7
Kompost (organické a organicko-minerálne hnojivá)	7	1,7	2,1
Vyfermentované zvyšky z výroby biopalív	Podľa výsledkov analýz aplikovaného produktu		

**POTREBA SKLADOVACÍCH NÁDRŽÍ NA MAŠTALNÝ HNOJ, MOČOVKU A HNOJOVICU
NA JEDEN MESIAC PRE JEDNO ZVIERA**

Kategória	Priemerná živá hmotnosť	Produkcia/deň		Potreba skladovacích nádrží na 1 mesiac pre jedno zviera v m ³					
		výkaly	moč	odkanalizovaná maštal'		boxové ustajnenie	kotercové ustajnenie	nepodstielané ustajnenie	splaškové vody z dojárne
		kg	kg	kg	maštal'ný hnoj	močovka	maštal'ný hnoj	maštal'ný hnoj	hnojovica
Hovädzí dobytok									
Krava mliekového typu	650	34	21	1,24	0,48	1,45	1,75	1,51	0,15
Teľa do 6 mesiacov	105	5	3	0,21	0,06	0,24	0,27	0,22	
Jalovica do 1 roka	250	13	8	0,5	0,15	0,57	0,68	0,57	
Jalovica od 1 roka do 2 rokov	440	22	14	0,83	0,26	0,98	1,15	0,98	
Jalovica nad 2 roky	550	28	17	1,03	0,32	1,20	1,43	1,23	
Býk vo výkrme	360	19	11	0,72	0,21	0,85	1,00	0,82	
Ošípané									
Prasnica pripúšťaná a prasná	180	2,4	6,4	0,18	0,16		0,31	0,46	
Prasnica vysokoprasná a dojčiaca	180	4,5	9,9	0,34	0,22			0,53	
Odstavča	14	0,4	0,9	0,03	0,03		0,05	0,09	
Ošípaná v predvýkrme	30	0,7	1,8	0,06	0,03		0,09	0,12	
Ošípaná vo výkrme	75	1,6	2,1	0,09	0,05		0,13	0,15	
Ošípaná vo výkrme	120	2	2,5	0,11	0,07		0,16	0,18	
Prasnička a kanec v odchove	100	1,9	2,4	0,11	0,06		0,16	0,17	
Kanec	200	3	6,5	0,22	0,16		0,31	0,39	
Ovce									
Bahnica	55	3						0,1	

Jahnička a baran do 1 roka	22	1,21				0,025	0,03	
Jahnička a baran nad 1 rok	40	2,20				0,046	0,06	
Baran	70	3,80				0,08		
Kozy								
Koza	50	2,70				0,06		
Koza s kozliatkami do 40 dní		3				0,021		
Kozička a cap do 1 roka	26	1,43				0,03		
Cap	65	3,58				0,075		
Kone		22	6	0,67	0,098			
Hydina						chov na podstielke	klietky	klietky
						maštalný hnoj	hnojovica	sušený trus
Sliepky – nosnica		0,180				0,004	0,0025	
brojler		0,054				0,0015		
Morka – plemenná		0,301				0,0078	0,0041	
brojler		0,09				0,0025		
Kačica – plemenná		0,247				0,0031		
brojler		0,074				0,001		
Hus – plemenná		0,329				0,0045		
brojler		0,099				0,0015		
Králiky						klietky		
						maštalný hnoj		
Králik – chovný		0,25				0,0075		
brojler		0,16				0,0046		

Vysvetlivky:

Maštalný hnoj je uvedený s 30-percentnou stratou vzniknutou skladovaním a odparovaním.

Hnojovica a močovka sú uvedené s 10-percentnou stratou vzniknutou skladovaním a odparovaním.

Odkanalizovaná maštaľ je klasické ustajnenie dobytká s priväzovaním a podstielaním, kde 30 percent moču absorbuje podstielka do maštaľného hnoja, ktorý sa odstraňuje bežným spôsobom – odhrňaním na skládku hnoja.

Bahnicou sa rozumie bahnica s jahňatom do 60 dní.

Sušeným trusom sa rozumie trus vysušený na 40 % sušiny.

Produkciou sa rozumie fyziologická produkcia exkrementov.

Boxové ustajnenie je ustajnenie bez priväzovania, podstielka sa do boxov a maštaľ nie je odkanalizovaná. Výkaly, moč a slama sa vyhrňajú vo forme maštaľného hnoja.

Kotercové ustajnenie je skupinové ustajnenie s podstielaným ležoviskom. Výkaly, moč a slama sa vyhrňajú vo forme maštaľného hnoja, ktorý obsahuje hlbokú podstielku, narastajúcu podstielku a ploché prístielané ležovisko.

Nepodstielané ustajnenie je voľné ustajnenie v nepodstielaných ležoviskových boxoch. Výkaly a moč sa odstraňujú do skladovacích nádrží vo forme hnojovice (kvapalný hnoj).

Splašková voda je voda z dojárne a z čistenia dojacieho zariadenia.

Ovce a kozy sú ustajnené v skupinovom koterci na hlbokú podstielku. Výkaly, moč a slama sa odstraňujú vo forme maštaľného hnoja.

Kone sú ustajnené v individuálnych boxoch s podstielkou. Maštaľ je odkanalizovaná rovnako ako pri kravách.

Hydina – chov v klietkach. Voľný chov hydiny v halách, podstielanie s hlbokou podstielkou, ktorú tvoria zväčša piliny spolu s trusom.

Králiky – chov v klietkach. Produkujú maštaľný hnoj, ktorý obsahuje ich exkrementy s veľmi malým množstvom slamy od samíc po okotení.

**Príloha č. 3
k vyhláske č. 199/2008 Z. z.****POTREBA DUSÍKA NA TVORBU ÚRODY POĽNOHOSPODÁRSKÝCH PLODÍN**

Plodina	Potreba dusíka v kg.t⁻¹ hlavného a vedľajšieho produktu
Obilniny	23
Kukurica na zrno	27
Silážna kukurica	3
Repka olejná	45
Slničnica	55
Mak	57
Zemiaky	3,5
Cukrová a krmná repa	5
Strukoviny	54
Tabak	40
Konope	14
Ľan	45
Poľná zelenina	3
Chmeľ	90
Vinič	7
TTP	4
Lucerna a ďatelina	6

**Príloha č. 4
k vyhláske č. 199/2008 Z. z.**

DYNAMIKA VYUŽITELNOSTI ŽIVÍN V PERCENTÁCH

Hnojivo	1. rok			2. rok		
	N	P	K	N	P	K
Maštalný hnoj	30	25	40	20	20	35
Hnojovica HD	50	25	40	20	10	20
Hnojovica ošípaných	50	25	40	20	10	20
Hnojovica hydiny	50	25	40	20	10	20
Hydinový trus	30	25	40	20	20	35
Močovka	60	-	80	-	-	-
Kompost z maštalného hnoja alebo biomasy	30	25	40	20	20	35
Slama strukovín a olejnin	40	40	50	20	20	30
Slama obilnín a kukurice	30	30	40	20	20	30

ŠPECIFICKÁ HMOTNOSŤ V t.m⁻³ A STRATA V %

Hnojivo	Špecifická hmotnosť 1 m ³ (t)	Strata počas skladovania (%)
Maštalný hnoj	0,80	30
Hnojovica	1,02	10
Močovka	1,02	10

**Príloha č. 5
k vyhláske č. 199/2008 Z. z.****SPRÍSTUPŇOVANIE MINERÁLNEHO DUSÍKA Z PÔDNYCH ZÁSOb**

Asociácia pôd	Bodová hodnota pôdy*	Priemerná denná produkcia N_{an}
P 1	do 20 bodov produkčného potenciálu	0,3 kg.ha ⁻¹
P 2a	20 – 40 bodov produkčného potenciálu	0,4 kg.ha ⁻¹
P 2b	40 – 60 bodov produkčného potenciálu	0,5 kg.ha ⁻¹
P 2c	60 – 80 bodov produkčného potenciálu	0,6 kg.ha ⁻¹
P 3	80 – 100 bodov produkčného potenciálu	0,7 kg.ha ⁻¹

* Pre každý produkčný blok je táto hodnota uverejnená na www.vupu.sk.

Poznámka:

Množstvá sprístupneného dusíka z vlastných zásob pôdy sa vypočítajú vynásobením hodnoty priemernej dennej produkcie minerálneho dusíka počtom dní vegetačného obdobia príslušnej rastliny (ak ide o oziminy, do počtu dní sa nezapočítava obdobie od začiatku novembra do konca februára).

**Príloha č. 6
k vyhláske č. 199/2008 Z. z.****APLIKÁCIA DÁVKY DUSÍKA Z ANORGANICKÝCH HNOJÍV PRE PLODINY
NÁROČNÉ NA DUSÍK PODĽA STUPŇOV OBMEDZENIA**

Stupeň obmedzenia		Povolená dávka dusíka na ha	Regulácia dávkovania N
nízky	a	120	1. celková dávka N podľa plánovanej úrody
stredný	b	80	2. jednorazová dávka 60 kg N 3. pred sejbou k oziminám najviac 40 kg N
vysoký	c	40	1. nie je povolená predsejbová dávka k oziminám 2. jarné prihnojenie obilnín po 1. marci